

Főoldal>Jogi szakember keresése>A különböző jogi szakmák

A különböző jogi szakmák

Lengyelország

Ez az oldal a lengyelországi jogi szakmákról nyújt áttekintést. Ügyészek Rendes bíróságok Bírósági jogi szakmák Bírák Ülnökök Bírósági tisztviselők Bírósági asszisztensek Bírósági titkárok Ügyvédek Jogi tanácsadók Közjegyzők Bírósági végrehajtók Ingyenes jogi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

Ügyészek

Szervezet

Az alábbi leírás a 2009. október 9-i törvény keretében az ügyészségre és más releváns szervezeti egységekre vonatkozik.

A lengyel ügyészséget az alábbiak alkotják:

a legfőbb ügyész;

a legfőbb ügyésznek alárendelt rendes és katonai szervezeti egységek ügyészei;

a Nemzeti Emlékezet Intézetének ügyészei és a lengyel nemzet ellen elkövetett bűncselekmények feltárására létrehozott bizottság.

Az ügyészi szervezeti hierarchia élén a legfőbb ügyész áll, akit a lengyel köztársasági elnök nevez ki a Nemzeti Bírósági Tanács és a Nemzeti Ügyészségi Tanács által javasolt jelöltek közül. A legfőbb ügyész az ügyészség tevékenységéről éves jelentést nyújt be a miniszterelnöknek. A rendes és katonai ügyészeket a legfőbb ügyész a Nemzeti Ügyészségi Tanács által javasolt jelöltek közül nevezi ki.

Az ügyészségi szervezet rendes egységei **négy szintet** alkotnak:

Legfőbb Ügyészség;

fellebbviteli ügyészség;

regionális ügyészség;

kerületi ügyészség.

Az ügyészségi szervezet katonai egységei **három szintet** alkotnak:

katonai főügyészség;

kerületi katonai ügyészség;

helyőrségi ügyészségek.

A Nemzeti Emlékezet Intézete és a lengyel nemzet ellen elkövetett bűncselekmények feltárására létrehozott bizottság ügyészei az alábbi szervezeti keretek között dolgoznak:

a lengyel nemzet ellen elkövetett bűncselekmények feltárására létrehozott bizottság ügyészei;

a lengyel nemzet ellen elkövetett bűncselekmények feltárására létrehozott bizottság egységeinek ügyészei;

az Átvilágítási Hivatal ügyészei;

az Átvilágítási Hivatal egységeinek ügyészei.

A lengyel jogrendszer különbséget tesz a legfőbb ügyész által kinevezett hivatásos ügyészek és a magánvádlók között, akik félként vesznek részt a büntetőeljárásban, és az eljárási szabályoknak megfelelően segíthetik az ügyészek munkáját.

A jogrendszer keretében különböző szakmai szövetségek is működnek. Ilyen a Legfőbb Ügyészség keretein belül működő Nemzeti Ügyészi Tanács, az ügyészi gyűlések, valamint a regionális szintű fellebbviteli ügyészségi testületek. E szervek azonban kizárólag belső, szervezeti jellegűek, nincs weboldaluk és nem nyújtanak elektronikus szolgáltatásokat sem.

A lengyel ügyészségről a [Legfőbb Ügyészség](#) weboldalán található további információkat.

Az ügyészség szerepe és feladatai:

Az ügyészség fő feladata a **jogszabályok betartásának biztosítása és a büntetőügyekben a nyomozások felügyelete.**

Az ügyészek feladataikat különösen az alábbiak révén látják el:

a büntetőeljárás tárgyalást megelőző szakaszának lefolytatása vagy felügyelete;

a bíróságok előtt az ügyészi feladatok ellátása;

büntető- és polgári peres eljárások kezdeményezése, indítványok benyújtása és a bírósági eljárásban való részvétel polgári, munkajogi és

társadalombiztosítási ügyekben a jogállamiság, a közrend, valamint az állampolgárok tulajdonának vagy jogainak védelme érdekében;

a jogszabályban előírt intézkedések meghozatala a jogalkalmazás javítása és egységesítése érdekében;

a bűncselekményekhez kapcsolódó kérdésekre vonatkozó kutatás végzése, valamint a bűncselekmények elleni küzdelemhez és a bűncselekmények megelőzéséhez szükséges intézkedések megtétele;

a törvény értelmében lefolytatott vagy felügyelt nyomozásokból származó adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése;

együttműködés a hatóságokkal a bűncselekmények és egyéb jogsértések megelőzése érdekében;

együttműködés és részvétel a bűnüldözés és bűnmegelőzés terén nemzetközi szervek által koordinált eljárásokban.

Az ügyészek jogai és kötelezettségei:

Az ügyész köteles a jogszabályoknak megfelelően eljárni, a pártatlanság és az állampolgárokkal szembeni egyenlő bánásmód elvei alapján. Az ügyész – az ügyészség hierarchikus felépítése ellenére – feladatainak ellátása során független. Az ügyész nem folytathat politikai tevékenységet, nem állhat további munkaviszonyban, és köteles folyamatosan továbbképezni magát.

Az ügyész elsősorban büntetőügyekkel foglalkozik. Ugyanakkor bizonyos esetekben polgári ügyekben is részt vesz, különösen az alábbi területeken: apaság megállapítása iránti keresetek, szülői felügyeleti jog megvonása, cselekvőképtelenség, valamint általában ingatlanokkal vagy építési joggal kapcsolatos közigazgatási ügyek. Minden regionális hivatalban dolgozik egy, a nemzetközi bűnügyi együttműködés területére szakosodott ügyész.

Rendes bíróságok

Szervezet

A rendes bíróságok Lengyelországban a következők:

kerületi bíróságok;

regionális bíróságok;

fellebbviteli bíróságok.

A rendes bíróságok ellátják az igazságszolgáltatás feladatát (a közigazgatási, katonai bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság hatáskörén kívül eső ügyekben), valamint más, a jogszabályok által rájuk ruházott, igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatokat látnak el. A bírósági ítéleteket a Legfelsőbb Bíróság a jogszabályokkal összhangban felülvizsgálja.

A kerületi bíróság illetékességi területe egy vagy több településre terjed ki (indokolt esetekben egy település – például nagyváros – területén több kerületi bíróság is illetékes lehet).

A regionális bíróság a kerületi bíróság fellebbviteli bírósága, valamint meghatározott ügyekben az elsőfokú bíróság. Legalább két kerületi bíróságra (bírósági adminisztratív kerületére) terjed ki illetékessége.

Ha az ügyet első fokon a regionális bíróság tárgyalja, a fellebbezések a fellebbviteli bíróságra kerülnek. A fellebbviteli bíróság illetékessége legalább két regionális bíróságra (a fellebbviteli területére) terjed ki.

A bíróság élén a bírósági elnök áll. Határozott időre (kerületi bíróságok esetében négy évre, regionális és fellebbviteli bíróságok esetén hat évre) nevezik ki.

Bírósági jogi szakmák

Lengyelországban a rendes bíróságok ellátják az igazságszolgáltatás feladatát (a közigazgatási, katonai bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság hatáskörén kívül eső ügyekben), valamint más, a jogszabályok által rájuk ruházott, igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatokat látnak el. Az igazságszolgáltatás biztosítása a bírák feladata. Az igazságszolgáltatáson kívüli igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatokat bírósági tisztviselők és vezető bírósági tisztviselők látják el (és adott esetben a bírák is, ha a bírósági tisztviselők nem tudják ellátni).

Bírák

A lengyel jogrendszer **hivatásos bírákat** és **ülönköket** különböztet meg.

A bírói feladatok az igazságszolgáltatás biztosításához kapcsolódnak. A bírákat a köztársasági elnök nevezi ki az Országos Igazságszolgáltatási Tanács javaslata alapján.

A bírák feladataik ellátása során függetlenek, kizárólag az alkotmánynak és a törvényeknek vannak alárendelve.

Bírói függetlenségüket az **Országos Igazságszolgáltatási Tanács** (amely alkotmányos szerv) biztosítja.

A bírói függetlenséget az alkotmányban rögzített mentelmi jog és hivatali idő biztosítja.

A bírák szakmai kötelezettségük bármely megsértéséért fegyelmi felelősséggel tartoznak. A bírakkal kapcsolatos fegyelmi ügyeket első fokon a fellebbviteli bíróságokon, másodfokon a Legfelsőbb Bíróságon tárgyalják.

Ülönkök

Az ülönkök igazságszolgáltatási szerepét a lengyel alkotmány rögzíti. Az ülönkök a hivatásos bírákhoz hasonlóan függetlenek, kizárólag az alkotmánynak és a törvényeknek vannak alárendelve. Az ülönkök az ügyek megoldása során a bírakkal egyenlő jogokkal rendelkeznek. A bírakkal ellentétben azonban az ülönkök nem vezethetnek tárgyalást vagy ülést, és nem láthatnak el (főszabály szerint) tárgyaláson kívüli feladatokat.

Főszabály szerint polgári és büntető eljárásokban egyaránt a tárgyalásokra egyesbíró jelenlétében kerül sor, vagyis ülönkök részvétele nélkül. Ugyanakkor a mindkét típusú eljárásra vonatkozó jogszabályok rendelkeznek olyan ügykategóriákról, amelyeket – társadalmi jelentőségükre tekintettel – ülönköi közreműködéssel tárgyalnak.

Az ülönköket az érintett bíróságok illetékességi területén belül működő önkormányzatok képviselőtestülete választja ki. Hivatali idejük négy év.

Bírósági tisztviselők

A bírósági tisztviselőket a kerületi és regionális bíróságokon alkalmazzák, hogy a bíróságokra jogszabály által ruházott igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatokat lássanak el. A bírósági tisztviselők kinevezése a kinevezési okiratban feltüntetett időponttól hatályos. A fellebbviteli bíróság elnöke nevezi ki őket. A polgári eljárásokban a bírósági tisztviselők a bíróság hatáskörét a rájuk ruházott feladatok keretében látják el, kivéve, ha jogszabály ellenkezően rendelkezik. Ugyanakkor a büntetőügyekkel, szabálysértésekkel és adóbűncselekményekkel kapcsolatos eljárásokban a bírósági tisztviselők ajánlásokat adhatnak ki, valamint a jogszabályban meghatározott ügyekben határozatokat és végzéseket hozhatnak.

A bírósági tisztviselők igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatok ellátására felhatalmazott bírósági alkalmazottak, akik a rájuk ruházott feladatkörök keretén belül a bíróságok nevében járhatnak el. Feladatkörük keretein belül a bírósági tisztviselők függetlenek, ami a bírósági határozatok és végzések jogszabályban rögzített érdemi részét illeti. Ez a függetlenség magában foglalja, hogy igazságügyi tevékenységük szervezeti és funkcionálisan elkülönül a más szervekétől annak biztosítása érdekében, hogy a jogszabályban rögzített tevékenységüket független módon tudják ellátni.

[A bírósági tisztviselőkről szóló tájékoztató oldal](#) (374 Kb) [en](#)

Bírósági asszisztensek

A bírósági asszisztensek a bírósági tárgyalások előkészítésével és a bíróságok zavartalan belső ügymenetének biztosításával kapcsolatos feladatokat látják el a bíróságokon (ideértve az igazságszolgáltatási és más igazságszolgáltatással kapcsolatos feladatokat). A jelölteket versenyvizsga útján választják ki.

[A bírósági asszisztensekről szóló tájékoztató oldal](#) (374 Kb) [en](#)

Bírósági titkárok

A bírósági titkárokat minden rendes bíróságon alkalmazzák, és a bíróságok adminisztratív támogatásával kapcsolatos azon feladatokat látják el, amelyeket nem más szakmai csoportokra ruháznak, pl. ők vezetik a tárgyalási jegyzőkönyveket, támogatják a bírákat és megszervezik a bírósági titkárságot. Jogaikat, kötelezettségeiket és foglalkoztatási feltételeiket a bírósági alkalmazottakról szóló törvény és az ügyész határozza meg. A jelölteket versenyvizsga útján választják ki.

[A bírósági titkárokról szóló tájékoztató oldal](#) (379 Kb) [en](#)

A jogi szakmák szervezete

Ügyvédek

Lengyelországban az ügyvédek az állampolgárok jogainak és szabadságainak védelméhez kapcsolódó jogi szolgáltatásokat nyújtanak. Az ügyvédek jogi segítséget nyújtanak és jogi állásfoglalásokat fogalmaznak meg. A felek képviseletét is ellátják büntető-, polgári, családjogi, fiatalkorúakkal kapcsolatos, munkaügyi és társadalombiztosítási ügyekben, valamint a legfelsőbb közigazgatási bíróság előtti eljárás során.

Lengyelországban nincs hivatalos szakmai specializáció, minden ügyvéd maga választja ki szakterületét. Ugyanakkor, mivel a lengyel jog a hátrányos anyagi helyzetben lévő felek részére hivatalból kirendelt jogi képviselőt biztosít, az ügyvédeknek megfelelő jártassággal kell rendelkezniük ahhoz, hogy többféle típusú ügyben is jogi szolgáltatást tudjanak nyújtani.

Lengyelországban **24 regionális ügyvédi kamara** és egy **Országos Ügyvédi Kamara** működik. Ezek az önkormányzattal rendelkező szervek ellátják az ügyvédek képviseletét és szakmai jogaik védelmét, gondoskodnak az ügyvédek szakudvásának fejlesztéséről és az ügyvédjelöltek szakmai képzéséről, megállapítják és megismertetik a szakmai magatartási szabályokat, valamint gondoskodnak azok betartásáról.

Jogi adatbázisok

További információkat az [Országos Ügyvédi Kamara](#) weboldalán talál.

Jogi tanácsadók

A jogtanácsosok gazdasági társaságok, egyéb vállalkozások, szervezetek és természetes személyek részére nyújtanak jogi szolgáltatást. Jogi segítséget nyújtanak és jogi állásfoglalásokat fogalmaznak meg. Az ügyvédekkel ellentétben a másik fél alkalmazásában is állhatnak. 2015. július 1-je óta az ügyvédek és a jogi tanácsadók azonos eljárási jogokkal rendelkeznek. A jogi tanácsadók büntetőeljárásokban is elláthatják a védelem képviselését, hacsak nem a másik fél alkalmazottai. Eljárhatnak szabálysértési ügyekben is, valamint fegyelmi eljárásokban is elláthatják a védelem képviselését.

A jogtanácsosok szakmai testülete **19 regionális kamarából és az országos kamarából** épül fel. Ezek az önkormányzattal rendelkező szervek ellátják a jogtanácsosok képviselését és szakmai jogaik védelmét, gondoskodnak az ügyvédek szaktudásának fejlesztéséről és a jelöltek szakmai képzéséről, megállapítják és megismertetik a szakmai magatartási szabályokat, valamint gondoskodnak azok betartásáról.

Jogi adatbázisok

További információkat a [jogi tanácsadók országos kamarája](#) weboldalán talál.

Közjegyzők

Szervezet

Az igazságügyi miniszter nevezi ki a közjegyzőket, valamint kijelöli illetékességi területüket a pályázatot benyújtott személyek közül, miután konzultált a közjegyzők illetékes kamarai tanácsával. Az igazságügyi miniszter rendelkezik a közjegyzők felmentésének jogkörével is.

Az igazságügyi miniszter vezeti a közjegyzők nyilvántartását, és rögzíti a maximális közjegyzői díjakat.

A közjegyzők **11 közjegyzői kamarából és a közjegyzők országos kamarájából** álló szervezetbe tömörülnek.

Szerepük és feladataik

A közjegyzők mint közbizalmat élvező személyek szerkesztik azon okiratokat, amelyeket a felek közjegyzői okirat formájában kívánnak vagy kötelesek elkészíttetni (például ingatlan-átruházás esetén).

A közjegyzői hivatás közbizalmon alapuló szakma. Az állam nevében eljáró, közbizalommal felruházott személyként a közjegyzők biztosítják az ingatlanügyletek biztonságát.

A közjegyzők feladatai közé tartozik a közjegyzői okiratok kiállítása, az öröklési és más tanúsítványok kiállítása, nyilatkozatok készítése, jegyzőkönyvek, váltóval és csekkel kapcsolatos kifogások készítése, készpénz, értékpapírok, iratok és adathordozó médiumokon tárolt adatok letéti őrzése, a felek kérésére bejegyzések és kivonatok készítése okiratokról, a felek kérésére okiratok, nyilatkozatok és más okiratok készítése, valamint különálló rendelkezések értelmében más feladatok ellátása.

A közjegyző által a jogszabály értelmében kiállított közjegyzői okirat közokiratnak minősül.

A közjegyzők egyéni közjegyzői irodákban látják el feladataikat. A közjegyző csak egy irodában járhat el, míg több közjegyző közösen működtethet egy irodát a polgári jogi társaságokra vonatkozó szabályoknak megfelelően. Ebben az esetben ugyanakkor mindegyik közjegyző a saját nevében látja el feladatait, és az általa kiállított okiratokért felel.

Jogi adatbázisok

További információkat a [közjegyzők országos kamarája](#) weboldalán talál (angol nyelven nem elérhető).

Más jogi szakmák

A lengyel jog a következő jogi szakmákról rendelkezik: **bírósági végrehajtók**.

Bírósági végrehajtók

A bírósági végrehajtók a lengyel jog értelmében igazságszolgáltatási végrehajtási tisztviselők. Közalkalmazotti státuszuk is van, mivel önmagában ez a státusz megfelelő jogszerűséget biztosít az általuk ellátott feladatokhoz, amely jelentős mértékben csorbíthatja a polgári jogokat és szabadságokat. E kötelezettségek közé tartoznak elsődlegesen a bírósági ítéletek végrehajtásához, valamint a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jog biztosításához szükséges kényszerintézkedések.

A bírósági végrehajtók feladatai közé tartozik a polgári ügyekben a végrehajtási eljárások lefolytatása.

A bírósági végrehajtókat az igazságügyi miniszter nevezi a bírósági végrehajtókról és a végrehajtásról szóló törvényben lefektetett követelményeknek megfelelő jelöltek listájáról. E követelmények közé tartozik a jogi diploma, a gyakornokság elvégzése, a bírósági végrehajtói szakvizsga letétele, valamint egy legalább két éves próbaidő letöltése próbaidős végrehajtási értékelőként.

A bírósági végrehajtók felügyeletét az Igazságügyi Minisztérium, valamint azon bíróságok elnökei látják el, ahol a bírósági végrehajtók tevékenykednek, továbbá a bírósági végrehajtók szövetségei – a **Bírósági Végrehajtók Országos Tanácsa**, valamint a **bírósági végrehajtói kamarák tanácsai**.

Lásd az [Igazságügyi Minisztérium](#) és a [Bírósági Végrehajtók Országos Tanácsa](#) honlapjait.

Ingyenes jogi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

Sok szervezet nyújt ingyenes jogi szolgáltatásokat Lengyelországban. Ezek közé tartoznak a következők:

a **„Kék Vonal”**, amely a Családügyi, Munkaügyi és Társadalompolitikai Minisztérium égisze alatt tevékenykedik a családon belüli erőszak elleni küzdelem terén. További információkat a [Kék Vonal](#) weboldalán talál; a szervezet elérhető a következő telefonszámon is: +48 22 668 70 00;

A **Jogklinika** is pro bono jogi segítségnyújtást biztosít; ezt a szervezetet a nagyobb lengyel egyetemek jogi karain működő szervezetekhez tartozó joghallgatók üzemeltetik.

Utolsó frissítés: 13/10/2016

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.